

Program poradenských služeb

ZŠ Klatovy, Čapkova ul. 126

Schváleno pedagogickou radou dne 1. 9. 2023

Platné ode dne 1. 9. 2023

Obsah:

1. Cíle a principy
2. Organizačně kompetenční schéma
3. Preventivní program školy
  - a) Minimální preventivní program
  - b) Strategie předcházení dalším projevům
  - c) Strategie předcházení školní neúspěšnosti
4. Vyhodnocení realizace programu
5. Přílohy

1. Cíle a principy

Program poradenských služeb si klade za cíl vzdělávat žáky v oblasti ochrany zdraví a vést je ke zdravému plnohodnotnému prožívání života. Toto vše se snaží dosáhnout pomocí působení nespecifické i specifické preventivní činnosti v rámci všech vzdělávacích oblastí a činností prováděných v souvislosti se základní školí docházkou.

• Rozvoj kompetencí žáků

- sociálních dovedností (navazování zdravých vztahů s ostatními, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace, schopnost pomoci),
- pozitivní vnímání sebe sama,
- rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita, vůle, přejímání nosných hodnot),
- rozvoj morálního vědomí a vědomí zodpovědnosti,
- cílený rozvoj v oblasti mediální výchovy,
- rozvoj schopnosti řešit problémy např. formou komunitních kruhů.

• Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití

- učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců,
- zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole,
- vedení žáků k přijetí osobní odpovědnosti k daným právům a povinnostem.

• Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole s důrazem na prevenci šikany

- jasná deklarace postojů všech pedagogických pracovníků k jakýmkoli formám útlaku a šikany,
- zaměření na budování bezpečného prostředí,
- průběžné sledování možných rizikových projevů jednotlivců a třídních kolektivů.

• Přístup k informacím a práce s informacemi

- umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace, vytváření vlastního názoru, životního postoje,
- poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních),
- zdraví je chápáno jako stav tělesné, duševní a sociální rovnováhy.

• Spolupráce

- celé školy, všech žáků, učitelů – důvěra ve vztahu žák – žák a učitel – žák,
- otevřená komunikace mezi školou a rodiči – otevřenost a důvěra ve vztahu učitel (škola) – rodič, velmi významnou úlohu v této oblasti sehrává systém vzájemného setkávání např. formou tripartity,
- spolupráce učitelů v rámci pedagogického týmu mimo jiné na principu společného řízení vzdělávání tříd v ročníku,
- propojení školy s dalšími institucemi (odborná pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence),
- úzká spolupráce s metodikem prevence pracoviště PPP.

2. Organizačně kompetenční schéma

- a) Na organizaci a struktuře prevence se podílejí všichni pracovníci poradenského pracoviště.

Výchovný poradce

Pracovníci a kontakty:

Mgr. Alena Klingerová

klingerova@zscapkova.cz

Poradenské činnosti

- Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni.
- Zprostředkování vstupní a průběžné diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky ve školských poradenských zařízeních.
- Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zjišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školským i poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků.

Metodické a informační činnosti

- Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy
  - a) s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory,
  - b) s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
  - c) s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů,
  - d) v práci nadanými a mimořádně nadanými žáky.
- Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogických pracovníků školy.
- Metodická pomoc pracovníkům školy v otázkách integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.
- Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a jejich možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.

- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

Školní metodik prevence

Pracovníci a kontakty:

Mgr. Miroslav Šůs

sus@zscapkova.cz

Metodické a koordinační činnosti

- Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování.
- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- Individuální a skupinová práce se žáky s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání.
- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie ČR, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.
- Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.
- Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby pracovních analýz, statistik a krajských plánů prevence.

Poradenské činnosti

- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
- Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Školní psycholog

Pracovníci a kontakty:

PhDr. et Mgr. Jiřina Anna Hradecká

hradecka@zscapkova.cz

Podílí se na vytváření programu poskytování pedagogicko-psychologických poradenských služeb ve škole, včetně programu primární prevence.

Komunikuje s vedením školy, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci.

Diagnostika a depistáž

- Spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání.
- Depistáž specifických poruch učení.
- Diagnostika při vzdělávacích a výchovných problémech žáků.

- Depistáž a diagnostika nadaných žáků.
- Zjišťování sociálního klimatu ve třídě
- Screening, ankety, dotazníky ve škole.

Konzultační, poradenské a intervenční práce

- Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým jsou poskytována podpůrná opatření 1. stupně, zejména pomoc při sestavování plánu pedagogické podpory a vedení.
- Péče o žáky, kterým jsou poskytována podpůrná opatření 2. – 5. stupně, zejména pomoc při sestavování individuálního vzdělávacího plánu a vedení.
- Individuální případová práce se žáky v osobních problémech, zejména konzultace a vedení.
- Krizová intervence a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce.
- Prevence školního neúspěchu žáků, zejména náprava a vedení.
- Kariérové poradenství u žáků.
- Techniky a hygiena učení pro žáky.
- Skupinová a komunitní práce s žáky.
- Koordinace preventivní práce ve třídě, programů pro třídy apod.
- Podpora spolupráce třídy a třídního učitele.
- Individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti výchovy a vzdělávání.
- Konzultace se zákonnými zástupci při výukových a výchovných problémech žáků.
- Podpora tolerantního a multikulturního prostředí ve škole a školském zařízení.
- Podpora nebo dlouhodobě selhávající žáky ve vzdělávání.

Metodická práce a vzdělávací činnost

- Participace na přípravě programu zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání.
- Metodická podpora při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Metodická pomoc třídním učitelům.
- Pracovní semináře pro pedagogické pracovníky, konzultace a metodické vedení.
- Účast na pracovních poradách školy.
- Koordinace poradenských služeb poskytovaných ve škole, zejména výchovného poradce, školního metodika prevence a třídních učitelů.
- Koordinace poradenských služeb mimo školu a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, zdravotnickými a dalšími zařízeními.
- Metodické intervence z psychodidaktiky pro učitele, včetně podpory při tvorbě školního vzdělávacího programu.
- Besedy a osvěta zákonným zástupcům.
- Prezentační a informační činnost.

Školní speciální pedagog

Pracovníci a kontakty:

Mgr. Vendula Skřivanová

skrivanova@zscapkova.cz

Podílí se na vytváření programu poskytování pedagogicko-psychologických poradenských služeb ve škole, včetně programu primární prevence.

Komunikuje s vedením školy, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci.

Diagnostika a depistáž

- Spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání dle potřeb a možností školy.
- Vyhledávání žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb a zařazení do vhodného preventivního, zejména stimulačního, nebo intervenčního programu.
- Vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich zařazení do speciálně pedagogické péče.
- Vytyčení hlavních problémů žáka, stanovení plánu pedagogické podpory v rámci školy a mimo ni a stanovení druhu, rozsahu, frekvence a trvání intervenčních činností.
- Diagnostika speciálních vzdělávacích potřeb žáka, zejména shromažďování údajů o žákovi, včetně anamnézy rodinné a osobní, dále speciálně pedagogická diagnostika, zejména při vzdělávacích problémech žáků, pro navazující intervence ve školním prostředí, speciálně pedagogická diagnostika předpokladů pro čtení, psaní, počítání, předpokladů rozvoje gramotnosti, analýza získaných údajů a jejich vyhodnocení.
- Speciálně pedagogická a etopedická diagnostika při výchovných problémech, stanovení intervenčního přístupu v rámci školy i mimo ni, dle potřeb, možností a profilace školy.
- Screening, ankety, dotazníky ve škole týkající se speciálních vzdělávacích potřeb a rizika vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.

Konzultační, poradenské a intervenční práce

- Intervenční podpora při realizaci plánu pedagogické podpory.
- Dlouhodobá i krátkodobá individuální speciálně pedagogická péče za účelem naplňování podpůrných opatření pro žáky, speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, reedukční, kompenzační a stimulační činnosti, se žákem s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
Dlouhodobá i krátkodobá individuální speciálně pedagogická péče o skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, reedukační, kompenzační a stimulační činnosti, se skupinami žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- Participace na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo plánu pedagogické podpory u žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb ve spolupráci s třídním učitelem, učitelem vzdělávacího předmětu, s vedením školy, se zákonnými zástupci žáka, se žákem a s ostatními partnery podpůrného týmu uvnitř i vně školy.
Průběžné vyhodnocování účinnosti poskytovaných podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb u žáků, dle potřeby návrhů a realizace úprav.

- Preventivní intervenční programy v oblasti školního neúspěchu/ výchovných problémů s uplatněním speciálně pedagogických/ etopedických přístupů.
- Participace na kariérovém poradenství – volba vzdělávací dráhy žáka, individuální provázení žáka.
- Úpravy školního prostředí, zajištění speciálních pomůcek a didaktických materiálů.
- Individuální konzultace pro rodiče, zabezpečení průběžné komunikace a kontaktů s rodiči žáka/ zákonnými zástupci.
- Individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb a rizika vzniku speciálně vzdělávacích potřeb.
- Speciálně pedagogické přístupy při řešení multikulturní problematiky ve školním prostředí.
- Konzultace s pracovníky školských a dalších poradenských zařízení.

Metodická práce a vzdělávací činnost

- Příprava a průběžná úprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole – koordinace speciálně pedagogických poradenských služeb na škole.
- Metodická pomoc třídním učitelům při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- Metodické činnosti pro další pedagogické pracovníky školy – specifika výuky a možnosti žáků dle druhu a stupně speciálních vzdělávacích potřeb, návrhy metod a forem práce se žáky – jejich zavádění do výuky, instruktáže využívání speciálních pomůcek a didaktických materiálů.
- Pracovní semináře pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb a rizika jejich vzniku.
- Kooperace s pedagogickými pracovníky školy zajišťujícími poradenské služby.
- Kooperace se školskými poradenskými zařízeními a s dalšími institucemi a odbornými pracovníky ve prospěch žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- Participace na vytváření školních vzdělávacích programů, individuálních vzdělávacích plánů, plánů pedagogické podpory s cílem rozšíření služeb a zkvalitnění péče o skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- Koordinace a metodické vedení asistentů pedagoga ve škole.
- Besedy a osvěta zejména zákonným zástupcům.

Školní sociální pedagog

Pracovníci a kontakty:

Mgr. Veronika Hartlová

hartlova@zscapkova.cz

Poradenské činnosti

- Komunikace s vedením školy, pedagogy, žáky a jejich zákonnými zástupci.

- Podpora vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků.
- Ochrana dětí – děti zneužívané, zanedbávané, traumatizované.
- Prevence obtíží v oblasti chování.
- Vzdělávání pedagogů školy a zvyšování jejich povědomí v sociálních otázkách.
- Posilování komunitního charakteru školy.
- Koordinace, nábor dobrovolníků pro doučování.

Konzultační, poradenské a intervenční činnosti

- Provádí sociálně právní poradenství a sociální terapii s problémovými jedinci.
- Zprostředkovává pomoc odborných poradenských a zdravotnických pracovišť a jiných odborných zařízení.
- Vytváří podmínky pro navázání kontaktu a pomáhajícího vzoru s rodinami v oblasti vzdělávání, spolupráce s rodinou.
- Zaměřuje se na včasné odhalení ohrožených dětí (izolace, týrání, zanedbávání, sociálně patologické jevy, kriminalita, ...).
- Poskytuje pomoc rodinám, ve kterých nejsou podmínky pro domácí přípravu žáků do školy (zprostředkovává přípravy na vyučování, přijímací zkoušky).
Řídí mentorské programy, exkurze, besedy, dny otevřených dveří.
- Zajišťuje přípravu na přijímací řízení (pomoc sociálně znevýhodněným žákům s agendou spjatou s přijímacím řízením – přihlášky, zápisové listky).
- Spolupracuje na realizaci příležitostných tematických programů zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů.
- Pomáhá při rozvoji žáků v oblasti osobnostní a sociální výchovy.

Metodická práce a vzdělávací činnost

- Metodická pomoc třídním učitelům.
- Pracovní semináře pro pedagogické pracovníky, konzultace a metodické vedení.
- Účast na pracovních poradách školy.
- Besedy a osvěta zákonným zástupcům.
- Prezentační a informační činnost.

Kariérový poradce

Pracovníci a kontakty:

Mgr. Lenka Bečvářová

becvarova@zscapkova.cz

Poradenské činnosti

Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména:

- koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství – kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka,

- základní skupinová šetření k volbě povolání, administrace, zpracování a interpretace zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,
- individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti ve spolupráci s třídním učitelem, poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků ve spolupráci s třídním učitelem,
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,
- zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích krajských poboček Úřadu práce ČR a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek,
- poskytování služeb kariérového poradenství žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám,
- poskytování služeb kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Metodické a informační činnosti

- Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků,
- předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým školy.

Koordinátor podpory nadání

Pracovníci a kontakty:

Mgr. Lucie Čmejlová

cmejlova@zscapkova.cz

Poradenské činnosti

- Komunikace s vedením školy, pedagogy, žáky a jejich zákonnými zástupci.
- Podpora vzdělávání nadaných žáků.
- Vzdělávání pedagogů školy a zvyšování jejich povědomí v oblasti nadání.
- Posilování komunitního charakteru školy.
- Koordinace podpory nadání ve škole.

Konzultační, poradenské a intervenční činnosti

- Provádí poradenství v oblasti nadání žáků.
- Zprostředkovává spolupráci s odbornými poradenskými pracovišti a jinými organizacemi zabývajícími se nadanými dětmi a žáky.
- Vytváří podmínky pro navázání kontaktu s rodinami v oblasti nadání, spolupráce s rodinou.
- Zaměřuje se na identifikaci nadaných žáků.

- Poskytuje informace rodinám nadaných žáků s dvojí výjimečností (zprostředkovává metodické materiály a další informace).
- Řídí mentorské programy, exkurze, besedy, dny otevřených dveří.
- Spolupracuje na realizaci příležitostných tematických programů zaměřených na nadané žáky.
- Pomáhá při rozvoji žáků v oblasti sociálního nadání.

Metodická práce a vzdělávací činnost

- Metodická pomoc třídním učitelům.
- Pracovní semináře pro pedagogické pracovníky, konzultace a metodické vedení.
- Účast na pracovních poradách školy.
- Besedy a osvěta zákonným zástupcům.
- Prezentační a informační činnost.

b) Další pracovníci školy

Ředitel školy

- Je zodpovědný za poskytování poradenských služeb ve škole.
- Jmenuje výchovného poradce, školního metodika prevence a další členy školního poradenského pracoviště.
- Je zodpovědný za realizaci prevence školní neúspěšnosti a primární prevence rizikového chování.
- Je zodpovědný za vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.
- Je zodpovědný za průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými a výukovými obtížemi, za vytváření předpokladů pro jejich snižování.
- Je zodpovědný za kariérové poradenství poskytované žákům a zákonným zástupcům žáků.
- Je zodpovědný za spolupráci se školskými poradenskými zařízeními.

Třídní učitel

- Motivuje vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich spravedlivé dodržování (vytváření otevřené, bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy.

- Zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy s rodiči žáků třídy.

- Získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštěnostech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

- Spolupracuje s výchovným poradcem při poskytování poradenských služeb týkajících se rozhodování o další vzdělávací a profesní dráze žáků třídy.

- Spolupracuje se školním metodikem prevence na depistáži varovných signálů, podílí se na realizaci minimálního preventivního programu, diagnostikuje vztahy ve třídě.
- Spolupracuje se specialisty školního poradenského pracoviště při aktivitách zaměřených na prevenci školního neprospěchu žáků třídy (náprava, vedení apod.), při vytváření podmínek pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve třídě a podle pokynů ředitele i v dalších oblastech vzdělávací a poradenské práce s žáky třídy.

Pedagogičtí pracovníci

- Motivují žáky k odpovědnosti za vlastní životní dráhu a k uvědomění si významu vzdělání pro život.
- Podporují sebepoznávání a konstruktivní zvažování profesních možností žáků.
- Vedou žáky k uvědomování si dynamiky současných ekonomických a technologických změn ve světě a s nimi souvisejícího významu profesní mobility, rekvalifikací, celoživotního učení.
- Pomáhají žákům orientovat se ve světě práce a vzdělávacích příležitostí a vytvářet si představu o nabídce profesních a vzdělávacích možností, učí je nahlížet na složitost jednotlivých profesí v porovnání s vlastními možnostmi a předpoklady.
- Seznamují žáky s možnostmi podpory státu ve sféře zaměstnanosti a v poradenských a zprostředkovatelských službách.

3. Preventivní program školy

a) Minimální preventivní program

- **Školní metodik prevence** spoluvytváří Preventivní program a podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě (projekt, spolupráce se členy školního poradenského pracoviště, účast na tematické akci, ...). Koordinuje předávání informací o problematice rizikových jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci Preventivního programu a navrhuje začlenění potřebných změn. Provádí šetření aktuálních potřeb jednotlivých tříd a podle získaných informací přizpůsobuje nabídku primární prevence.
- **Spolupracující organizace:** V oblasti specifické i nespecifické prevence spolupracuje škola zejména s organizací ABATOP o.s., CPPT Plzeň o.p.s., Policie ČR, Národní iniciativa pro život o.p.s., BESIP, ... Cílem je umožnit žákům kontakt s lektory i mimo školu, což vytváří prostor pro další pomoc. V rámci těchto programů žáci diskutují, zabývají se sociálními vztahy a riziky v životním stylu, dostávají informace v oblasti návykových látek, lidských práv, kriminality, sexuální výchovy, trestního práva, rodinného práva a dalších.
- **Další odborná pracoviště:** Škola spolupracuje s těmito a dalšími institucemi, obrací se na ně v případě potřeby: PPP, SPC, SVP, diagnostické ústavy, sociální odbory, odborní lékaři (psychiatr, ...), Policie ČR, organizace primární a sekundární prevence.
- **Spolupráce s rodiči:** Rodiče jsou o Preventivním programu, jeho realizaci, o dění ve třídě a akcích informováni na třídních schůzkách. Mají možnost konzultací s učiteli, jsou žádáni o spolupráci při některých aktivitách. Rodiče problémových žáků jsou zváni do školy k jednání, kterého se účastní třídní učitel a člen školního poradenského pracoviště (výchovný poradce, školní metodik prevence, školní psycholog, sociální pedagog, ...), popř. zástupce vedení školy či další pedagogický pracovník (učitel, asistent pedagoga, vychovatel ŠD).
S Preventivním programem a s aktivitami školy se může veřejnost seznámit také na webových stránkách školy.
- **Třídnické hodiny:** Třídnické hodiny jsou součástí primární prevence a konají se od 4. do 9. ročníku jedenkrát za dva týdny. Jedná se o pohyblivé zařazení do rozvrhu povinné výuky žáků v rozmezí 1. – 4 vyučovací hodiny od pondělí do pátku tak, aby všechny dané ročníky měli třídnickou hodinu v jeden čas určený v týdenním plánu školy a v systematickém posunu v průběhu školního roku. Třídnické hodiny v 1. – 3. ročníku se konají dle uvážení třídního učitele.
Cílem třídnických hodin je pravidelné a nerušené setkání třídního učitele s jeho třídou za účelem řešení aktuálních i nadčasových témat mimo rámec běžných vyučovacích předmětů. Tato setkání zahrnují organizační záležitosti, kázeňskou problematiku, tmelení třídního kolektivu pomocí škály aktivit herního nebo relaxačního rázu aj.
Možnosti třídnických hodin:

- pravidelná práce se vztahy uvnitř třídy,

- podpora zdravých způsobů chování mezi žáky,
- rozvoj osobnosti a sociálních dovedností,
- řešení aktuálních problémů třídy,
- práce s pravidly třídy (jejich stanovení i řešení jejich porušení),
- vedení žáků k formulaci vlastních názorů a k vědomí toho, že mohou konstruktivně ovlivňovat své okolí,
- vedení žáků k samostatnosti při řešení problémů a k přijetí zodpovědnosti za tato řešení,
- prevence sociálně-patologických jevů.

Struktura třídnické hodiny by měla logicky odpovídat jedné standardní vyučovací hodině o délce 45 minut a zpravidla má tyto části:

1. *začátek* – shrnutí uplynulého období a nastínění programu;
2. *úvodní aktivita*, tzv. „ledolamka“, která slouží k naladění, uvolnění atmosféry a zaplavení obav;
3. *hlavní technika a náplň hodiny* – slouží ke stmelování kolektivu, k seznamování s novými členy, k pojmenování stávající nebo ideální situace, k dosažení náhledu, ke specifické prevenci, k zábavě apod.;
4. *uzavření hodiny* upevňuje získané zkušenosti, „uzavře“ to, co žákům hodina „dala“, poskytuje vzájemnou zpětnou vazbu.

- **Vzdělávání pedagogických pracovníků:** Pedagogové se v rámci svých možností účastní vzdělávacích aktivit na prevenci rizikového chování. Škola jim poskytuje nabídku programů, seminářů a školení zabývajících se touto problematikou. Důraz je kladen na vzdělávání rozvíjející osobnostní kompetence třídního učitele zaměřené na vedení třídního kolektivu a třídnických hodin.
- **Metody práce:** V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod využívány další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat ve všech předmětech. Některé používané metody práce:
  - výklad (informace),
  - samostatná práce (slohové práce na určená témata, referáty, informace z veřejných zdrojů, ...),
  - besedy, diskuse,
  - sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobu odmítání,
  - párová, skupinová práce ve třídě.

Na 1.stupni je v hodinách prvouky a přírodovědy kladen důraz na nebezpečí kouření, kyberšikany, a na užívání alkoholických nápojů. Žáci jsou informováni o možném zneužívání léků a orientačně o jiných drogách. Témata mají přesah i do aktivit školní družiny.

Na 2.stupni v hodinách chemie a přírodopisu se žáci seznamují s různými druhy návykových látek a jejich škodlivými vlivy na organismus. V hodinách zeměpisu a dějepisu se seznamují se zeměmi, ve kterých se drogy pěstují, odkud se dovážejí do České republiky a s historickým vývojem pěstování drog. V hodinách výchovy ke zdraví jsou žáci vedeni k osvojení preventivních ochranných kompetencí, jsou využívány hlavně sociální hry, ve kterých se učí obhajovat svůj názor, řešit konflikty ve třídě, trénovat způsob odmítání, využívají se formy samostatných projektů za použití dostupné literatury.

Na obou stupních jsou v hodinách informatiky poučeni o nebezpečí kyberšikany a digitálního prostoru.

- **Plán akcí primární prevence pro školní rok:**

Ročník	Oblast prevence	Poznámka
1.ročník	Adaptační kurz	září
	Dopravní výchova: Bezpečně do školy	září
	Zdravotní výchova: Veselé zoubky	
2.ročník	Bezpečně s mobilem	
	Třídění odpadů	
	Chování k cizím osobám	
3.ročník	Prevence proti kouření	
	Bezpečně s mobilem	
	První pomoc	
4.ročník	Bezpečně na internetu	
	Finanční gramotnost	
	Dopravní výchova – teorie, praxe	Ing. O. Kapusta
	Plavecký kurz	
5.ročník	Bezpečně na internetu	
	Dopravní výchova – teorie, praxe	Ing. O. Kapusta
	Sexuální výchova: Čas proměn	
	Prevence příjmu potravy	
	Plavecký kurz	
6. ročník	Adaptační kurz	2-3 denní, září
	Bezpečně na internetu	
	Dobrodružství dospívání	
	Vrstevnické party	
7.ročník	Bezpečně na internetu	
	Prevence příjmu potravy	
	Třídění odpadů	
	Šikana	
8.ročník	Bezpečně na internetu	
	Civilní ochrana v Klatovech	Ing. P. Rusham
	Mezilidské vztahy	
	Partnerské vztahy	
	Prevence kriminality	
	První pomoc	
9.ročník	Nečekané těhotenství	
	AIDS/ HIV	
	Drogy	
	Náboženské sekty	
	Bezpečně na internetu	
	Obrana vlasti	POKOS
	Prevence zneužívání návykových látek	

- **Řešení přestupků proti školnímu řádu:** dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, které se týká držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy a během školních akcí, bude to klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z toho vyvozeny patřičné sankce.

Bude sledováno i další rizikové chování žáků – záškoláctví, šikana, kyberšikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění budou navržena cílová opatření.

V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- 1) individuální pohovor se žákem,
- 2) jednání s rodiči ve škole,
- 3) doporučení kontaktu s odborníky,
- 4) v případě nezájmu uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě,
- 5) v případě dealerství oznámení Policii ČR.

- **Řešení šikany:** Školní program proti šikanování (Příloha č. 1)

b) Strategie předcházení dalším projevům

- **Možné formy dalšího rizikového chování:**

- záškoláctví,
- šikana a extrémní formy agrese,
- rizikové sporty a doprava,
- prevence projevů rasismu a xenofobie,
- prevence rizik spojených s působením sekt a členství v nich,
- prevence sexuálně rizikového chování,
- prevence v adiktologii,
- prevence poruch příjmu potravy,
- prevence týrání, zneužívání a zanedbávání dětí.

- **Jednorázové a další aktivity:** budou probíhat besedy s odborníky podle momentální situace, možností školy a nabídky akcí. Žáci musí vědět, kam se obrátit se svými dotazy nebo kde získají potřebné informace. Mají možnost kdykoli prohodit svoje problémy s kterýmkoliv členem školního poradenského pracoviště, třídním či jiným učitelem, vedením školy.
- **Volnočasové aktivity:** žáci mohou navštěvovat kroužky organizované školou či jinými subjekty v prostorách školy, pěvecké sbory, kluby anglického jazyka, barevné semináře aj.
- **V případě řešení možných forem dalšího rizikového chování** bude postupováno podle metodických materiálů MŠMT „Co dělat, když – intervence pedagoga“ (uloženo u školního metodika prevence a v ředitelně školy).

c) Strategie předcházení školní neúspěšnosti

- **Prevence školní neúspěšnosti**

Viz. Příloha č. 2 - 7

4. Vyhodnocení realizace programu

Preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho pedagogický sbor, žáci, rodiče a odborníci. V rámci Preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně rizikového chování s výcvikem v sociálních dovednostech. V rámci programu jsou preferovány přístupy zaměřené na oblast zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program bere zřetel na věk a osobní charakteristiky žáků.

Jednotlivé části programu budou pravidelně vyhodnocovány na pedagogických radách, na jednání předmětových týmů. Vyhodnocení za celý školní rok bude součástí vlastního hodnocení školy za daný školní rok.

5. Přílohy

1. Školní program proti šikanování – příloha č. 1
2. Prevence školní neúspěšnosti – příloha č. 2 - 7

V Klatovech dne 1. 9. 2023

PaedDr. et Mgr. Dana Martinková, Ph.D.
ředitelka školy